

Afdelingen for erhvervsfaglige
uddannelser

Vester Voldgade 123
1552 København V.
Tlf. 3392 5600
Fax 3392 5666
E-mail uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR nr. 20-45-30-44

Tilsynsrapport, Asmildkloster Landbrugsskole, 28.1.2009

17. juli 2009

Sags nr.:

065.347.021

Deltagere

Fra skolen: forstander Keld Mikkelsen, formand for bestyrelsen Søren Rasmussen, næstformand Søren Tuen Christiansen, kontorleder Majbritt Ducn, koordinator for udenlandske elever og lærer Bjarne Hansen, underviser med ansvar for Elevplan Jens Peter Hermansen, kontorleder Lise Jensen, Ungdomskontoret, Viborg.

Fra Undervisningsministeriet: kontorchef Jørgen T. Møller, fuldmægtig Tina Høpfner Christensen, undervisningskonsulent Philip Pedersen, fagkonsulent Steen Forsmann.

Anledning til besøget: Tilsynet skyldes det relativt store optag af udenlandske elever til uddannelsen faglært landmand og landmandsuddannelsen, herunder at klarlægge, hvordan skolen har udfyldt og udfylder de givne rammer for disse uddannelser. Tilsynsbesøget skal ses i sammenhæng med besøg på fem andre landbrugsskoler.

Mødet fandt sted på Asmildkloster Landbrugsskole.

Bilaget indeholder dagsorden og oversigt over materialer.

Rapport fra besøget

Møde med administration og ledelse

1. Udbud, information og markedsføring overfor udenlandske elever

Udbud: Skolen har haft en vækst i elevtallet siden 2002 og mangler ikke elever. Det er ikke oplyst, hvorvidt skolen havde udenlandske praktikanter før 2006, idet skolen oplyste, at den i 2006- 2007 havde i alt 44 udenlandske praktikanter, svarende til 8,7 årselever. Skolen har valgt at afvente situationen med hensyn til optag af udenlandske elever/praktikanter, hvorfor der ikke er udenlandske praktikanter på skolen for tiden.

Skolen oplyste, at formålet med optag af udenlandske praktikanter var at skaffe arbejdskraft til erhvervet på længere sigt og af permanent karakter. Skolen ser primært sin opgave i forhold til udenlandske praktikanter at være leverandør af arbejdskraft til landbrugserhvervet.

Det blev oplyst, at arbejdsgiverens motiv er at få arbejdskraft og få inspiration fra udenlandsk arbejdskraft. De to bestyrelsesmedlemmer (formand og næstformand) har således erfaring med ukrainske praktikanter på deres brug, og de er meget glade for dem, idet de oplyste, at fordelene ved udenlandske praktikanter blandt andet er deres modenhed og ansvarsfølelse. De danske elever er typisk 15-16 år, idet en tredjedel kommer fra 9. kl.

De udenlandske elever får efterfølgende ofte et ét-årig opholdsgrundlag som beskæftigede efter endt uddannelse.

Information/markedsføring: Skolen har haft fast kontakt til et universitet i Ukraine, National Agricultural University of Ukraine (NAUU). Travel to Farm stod for kontakten, da det viste sig, at skolen havde anvendt den samme kontakt, som Travel to Farm brugte. Travel to Farm har fortsat kontakt til universitetet.

Visionen med samarbejdet var en gensidig udveksling involverende praktikperioderne ("hjulet"), måske med ca. fem elever om året. Der er således flere danske farme i Ukraine og i Rumænien. Ideen var også, at samarbejdet skulle involvere lærerudveksling. NAUU besøgte skolen 20. november 2007, hvor universitetets udvekslingskoordinator Vadym Tuchack blev orienteret om, at skolen satte udveksling på stand by. Skolen holder kontakten med universitetet, og rapporterer om situationen med 2-3 mails om året.

Skolen brugte ikke agenter, og alle praktikanter blev visiteret gennem Vadym Tuchack, fra universitetet. Skolen samarbejder med landboudoms rådgivningscenter, der fysisk er placeret på skolen. Centret godkender praktikpladser og giver rådgivning til praktikværter. En rådgiver i

Landboungdoms rådgivningscenter stod for formidlingen af praktikanter til danske landmænd sammen med skolens lærer. Vedkommende lærer har været kontaktperson til de udenlandske praktikanter under hele deres ophold i Danmark.

2. Dokumentation i forbindelse med optag

Udvælgelse: Udgangspunktet for skolens optag var praktikanter med fire til fem års overbygningssuddannelse (praktikanterne omtaler det som bachelorniveau). Praktikanterne har generelt en meget høj teoretisk viden, men mangler den praktiske erfaring, oplyste skolen.

Skolen visiterede ansøgerne i samarbejde med en konsulent for landboungdom gennem en samtale på engelsk, hvor ansøgerne uden forberedelse skulle svare på spørgsmål, hvorved engelskkundskaberne blev testet. Samtalen varede mellem et og femten minutter og resulterede i ca. 80 egnede udenlandske praktikanter, hvoraf skolen udvalgte ca. 25.

Skolen foretog en generel meritvurdering på baggrund af de udenlandske praktikanter praktiske erfaring med landbrug, motivation for at arbejde i landbruget og deres uddannelsesmæssige baggrund. Skolen har ikke et særligt indgående kendskab til det ukrainske uddannelsessystem og forventede, at NAUU vurderede niveau, erfaring mv. Skolen har ikke benyttet CIRIUS til at vurdere praktikanternes uddannelse fra hjemlandet.

Skolen oplyste, at den finder, at kravene ved kompetencevurderingen var mindre i uddannelse til faglært landmand i forhold til den nye landbrugsuddannelse. Tidligere kunne der gives standardmerit. Skolen foretog således ikke en konkret og individuel kompetencevurdering af praktikanterne.

3. Undervisningens tilrettelæggelse og gennemførelse

Skolen godskrev ansøgerne for det teoretiske. Skolen var dog afhængig af sagsbehandlingstiden i Udlændingesservice og har derfor været nødt til i visse tilfælde at reducere skoleopholdene, således at praktiktiden hos landmændene kunne overholdes. Eksempler herpå fremgik af de udleverede eksempler på uddannelsesaftaler. Eksempelvis blev modul 1s reduceret tidsmæssigt, så det kun omfattede fire uger, selv om modulet var angivet til tre mdr. i uddannelsesaftalen.

Faser i introforløb i de tre gange en uge fordelt over skoleforløbet: 1. uge: Indtryk af det erhverv, de skal ud i. 2. uge: "kemi" på plads med praktikvært. 3. uge: Gøre praktikanterne klar til at starte. Det var beskrevet som en "føl"-ordning, hvor de bidrager med det, de kan. Landmændene var orienteret vha. en folder – skolen håndterer ordningen som virksomhedsforlagt undervisning.

Skolen har ikke sondret mellem begreberne praktikant og elev. De udenlandske praktikanter var ved optagelsen på skolen i gang med et uddan-

nellesforløb, hvor de er studerende i deres hjemland og praktikanter i Danmark. De fik efter skolens opfattelse spidskompetencer ved at tage den danske landbrugsuddannelse eller dele af denne. Nogle af praktikanterne var desuden fjernstuderende på deres universitet samtidig med, at de var optaget på den danske landbrugsuddannelse.

Ministeriet bemærkede, at hvis skolen igen udbyder undervisning på engelsk, så skal materialer (lokal undervisningsplan, eksamensregler, bedømmelsesplan) foreligge på engelsk i helt samme omfang som på dansk.

Skolen oplyste, at der i efteråret 2008 er udsendt en vejledning fra det faglige udvalg om overgangsregler, der dog ikke er en håndfast løsning. Skolen har af udvalget fået kompetence til at give godskrivning i den nye uddannelse. Skolen har ikke fundet det nødvendigt at søge godskrivning hos det tidligere Meritudvalg, selvom skolen i øvrigt gjorde det for danske elever.

Skolen oplyste, at den til danske elever udbyder grundforløb med indlagt 10. kl. undervisning med prøver som enkeltfagsstuderende. Det sker efter aftale med Viborg Kommunen.

Skolen tilrettelægger det nye grundforløb på typisk på 20 uger og har brugt DEL til at bistå med beskrivelse af læringsaktiviteter efter overgang til den nye landbrugsuddannelse.

4. Bedømmelse, prøver og elevresultater:

Beviser: Skolen har udstedt bevis for gennemførelse af modul 1 s. Praktikanterne har desuden fået et kursus i håndtering af medicin som ekstrakursus og desuden førstehjælp, men ikke sprøjtecertifikat og malkecertifikat.

Praktikerklæringer: Skolen har ikke indhentet praktikerklæringer.

Bedømmelse og prøver: Praktikanterne har fået standpunktskarakter og blev i den første tid bedømt på deres engelskkundskaber, samt på deres faglige viden i skriftlige opgaver.

5. Lærerkompetencer

Skolen har 12 lærere, hvor halvdelen er akademikere, den anden halvdel jordbrugsteknologer og enkelte er faglærte landmænd, der dog ikke har undervist praktikanter. Der er desuden gæstelærere og konsulenter, der inddrages. Der har været en stor udskiftning siden år 2000 blandt andet, fordi skolen her kun havde ca. 60 årselever. Der er nu 120 årselever, så skolen har foretaget nyansættelser.

Der er indtil nu ikke sket formel efteruddannelse i engelsk af de lærere, der underviser de udenlandske elever, men det vil ske, hvis skolen genoptager aktiviteten.

Tre lærere har pædagogisk grunduddannelsen og tre lærere er i gang, men det er for mange på en gang for en så lille skole. Der er stor tilfredshed med kurset hos DEL, Århus, hvor også lærere fra andre skoler er med. Lærerne tilkendegav i øvrigt, at de kan få den efteruddannelse, de har ønsket – problem et er det tidsmæssige, jf. ovenfor.

6. Økonomiske opgørelser

Skolen vurderede, at det har været omkostningstungt med undervisning af udenlandske praktikanter, men der er ikke opgjort et særligt dækningsbidrag for forløbet. Også praktikværterne har haft særlige omkostninger, som de ikke har for danske fx indkvartering, transport mv. Det blev tilkendegivet, at det især vil være modul 2, der vil kunne give et positivt dækningsbidrag, men det har skolen som nævnt ovenfor ikke gennemført.

Skolen redegjorde for elevbetalinger for materialer og kostskole. Eleverne kan fravælge, hvis de ikke ønsker dele af materialerne.

Der er samarbejde med Århus Universitet, Foulum om timelærere, men de lønmæssige krav på min. 1000 kr./time kan skolen ikke honorere mere.

Møde med elever

Som nævnt optager skolen ikke udenlandske praktikanter i øjeblikket. Mødet var derfor med danske elever.

Eleverne gik alle på den nye landbrugsuddannelse og var stort set alle meget målrettede omkring, at de skal være landmænd. De følte alle, at de havde fået grundigt information om, hvad de skal lære i løbet af uddannelsen og en beskrivelse af uddannelsens forløb. Eleverne var klar over, at de efter grundforløb og første hovedforløb kan blive landbrugsassistenter, samt at uddannelsen til landmand tager tre år og otte mdr.

Ordensreglement var ikke noget, som eleverne havde læst, men de ved godt, at de skal opføre sig ordentlig¹. Eleverne oplever ordensreglementet som rimeligt og synes, at der er en god atmosfære på skolen.

Enkelte af eleverne oplevede niveauet som værende lettere til lavt. Særligt de elever, der har taget 10. klasse. Det er ikke umiddelbart samme opfattelse hos elever med alene 9.kl., der synes, at niveauet er helt fint.

¹ Skolen har oplyst, at ordensreglementet udleveres til alle elever, og at det gennemgås af såvel forstander som klasselærer.

Eleverne efterlyste lidt mere specialisering på 1. hovedforløb. Eleverne oplever ikke, at folkeskolen som sådan har kunnet vejlede i forhold til valget af landbrugsuddannelsen.

Der er forskel på, om eleverne starter sommer eller vinter. Dem, der starter om sommeren, kommer oftest direkte fra folkeskolen, hvorimod de, der starter om vinteren, oftest har været i praktik/arbejdet hos en landmand inden de starter uddannelsen.

Alle eleverne har taget traktorkørekort, inden de påbegyndte uddannelsen. Eleverne bakkede op om, at landmændene bør erhverve et stort kørekort. Truckkørekort blev efterlyst af eleverne.

Eleverne nævnte, at det kollegiale samarbejde med udlændinge ude på gårdene er med til at give gode engelskkundskaber, men de har også oplevet, at der kan være meget store kommunikationsproblemer grundet dårlige engelskkundskaber hos udlændingene.

Møde med lærere

Der blev gennemført samtale med to undervisere, der havde haft udenlandske elever.

Det var deres opfattelse at de udenlandske praktikanter havde gode muligheder for ansættelse efter endt uddannelse. Erfaringerne viser, at de kommer til at tale godt dansk.

I forhold til praktikanternes engelskkundskaber er niveauet meget fint. Sproget har ikke været opfattet som et problem for undervisningen. Det er indtrykket, at praktikanterne hovedsageligt lærer mest af det praktiske arbejde.

Lærerne vurderede, at formålet for de udenlandske praktikanter valg af uddannelse i Danmark hovedsageligt er at kunne rejse hjem og bruge uddannelsen, subsidiært at få et arbejde i Danmark efter endt uddannelse. Hovedformålet er, at de vil supplere deres uddannelse fra hjemlandet.

Det var opfattelsen, at såfremt skolen i fremtiden optager udenlandske elever, så vil der være behov for efteruddannelse af de lærer, der skal undervise de udenlandske elever.

I forhold til lærernes efteruddannelse er det indtrykket, at der er gode muligheder herfor, men at det kan være vanskeligt at finde tid på en lille skole med få ansatte.

Skolen anvender virksomhedsforlagt undervisning ved at skolen sender eleverne ud på to dages ”praktik” til en landmand med den form for husdyrhold, der modsvarer det, de har valgt fx svin, hvis de har valgt kvæg og visa versa. Alle elever får introduktion til pelsdyrhold.

For så vidt angår markarbejde oplyste skolen, at den ejer en mark, der benyttes, så der er her ikke tale om virksomhedsforlagt undervisning.

Ministeriet gjorde opmærksom på vigtigheden af, at skolen er opmærksom på forsikringsforholdene mellem skole, elev og praktiksted i disse situationer.

Afsluttende møde med skolens ledelse/bestyrelse

Ministeriet konstaterede, at der er tale om en skole i vækst. Eleverne i det nye grundforløb var afklarede og målrettede, typisk 17-20 år og med landbrugsfaglig baggrund. Det er positivt at se, at skolen aktivt har taget det nye uddannelsessystem til sig, har lærerefteruddannelse i gang også vedr. lærere, og at skolen er godt i gang med at tage Elevplan ind som instrument.

Ministeriet gjorde i øvrigt opmærksom på,

- at skolen ser nærmere på deres udbud i fag, hvor niveauet svarer til 10.klasse og undersøger om lovgivningen herfor overholdes,
- at skolen, ved et evt. fremtidigt optag af udenlandske elever med tilskud, er fuldt ud opmærksomme på, at opholdsgrundlaget skal være uddannelse,
- at der skal foretages en individuel kompetencevurdering af den enkelte, og
- at der, ved godskrivning skal foreligge dokumentation.

Skolen bedes indsende oplysninger for 2007-2008 indeholdende: CPR, navn, angivelse af uddannelsesaftale fra/til, angivelse af opholdstilladelse fra/til, skoleperioder fra/til.

Kopi af opholdstilladelser og uddannelsesaftaler skal vedlægges.

Bilag

Dagsorden.

- 9.30-10.15. Indledende møde med skolens ledelse
- 10.15-11.30 Møde med skolens administration og ledelse
- 10.15-11.00 Møde med elever
- 11.00-11.45 Møde med lærere
- 11.45-12.15 Frokost
- 12.15-12.45 Rundvisning på skolen
- 12.45-14.15 Møde fortsat med administration og ledelse
- 14.15-15.15 Ministeriets interne møde
- 15.15-16.30 Afsluttende møde med skolens ledelse.

Materialer:

Tilgængeligt på skolens hjemmeside er følgende

- Lokal undervisningsplan – dog med mangler
- Studiehåndbog for faglært landmand savnes
- Overgangsregler savnes
- Oplysningerne findes ikke på engelsk, idet skolen henviser evt. ansøgere til Landbrugsskolen Sjælland.

Materiale modtaget fra skolen inden besøget

Oplysninger modtaget den 26. 1. 2009.

Materiale modtaget fra skolen i forbindelse med besøget

Diverse materialer modtaget.

Materialer anmodet om i forbindelse med besøget

Materiale modtaget den 4.2. 2009.